

CLOUDLESS
Maastricht
Zuid-Limburg

ONBEWOLKT

PETER ELENBAAS fotografie JOS CORTENRAAD tekst

PETER ELENBAAS fotografie
JOS CORTENRAAD tekst

Maastricht & Zuid-Limburg ONBEWOLKT

CLOUDLESS Maastricht & South Limburg

Maastricht aan de Maas. Rechtsmidden het nieuwe Stads Kantoor.
Maastricht at the river Maas. In the middle on the right, the new City Hall.

Het Gerendal gezien naar het zuiden in de richting van Scheulder.
The Gerendal seen towards the south in the direction of Scheulder.

Zuid-Limburg: een tikkeltje on-Nederlands

Zuid-Limburg is voor de meeste Nederlanders in de eerste plaats een mooie vakantiebestemming. Direct na de smalle wespentaille onder Echt openbaart zich op de A2 een bijzonder landschap. On-Nederlands, buitenlands zelfs met z'n heuvels en dalen, de afwisseling in het landschap met akkers, fruitbomen, groene weilanden en tegenwoordig ook de wijnvelden.

Met mensen die er nog in een voor velen onverststaanbaar dialect spreken. Of eigenlijk meerdere dialecten met in Kerkrade en Vaals de Duitse invloeden duidelijk herkenbaar, in Maastricht vaak nog rudimenten van de Franse taal en langs de Grensmaas onmiskenbaar de Vlaamse tongval. Een stukje Nederland ook met een kleine 200 kilometer grens waardoor de oriëntatie logischerwijs meer gericht is op België en Duitsland. Al was het maar om economische redenen. Voor de Zuid-Limburger zijn steden als Luik, Aken, Keulen en zelfs Brussel dichterbij dan Den Bosch of Rotterdam.

De vraag of Zuid-Limburg eigenlijk wel bij Nederland hoort, wordt vaker gesteld. Historisch gezien nog niet zo lang luidt het antwoord. Pas in 1866 werd Limburg in zijn huidige vorm als elfde provincie toegevoegd aan Nederland, inclusief het zuidelijkste deel met de steden Maastricht, Sittard en Heerlen.

Maar natuurlijk is Zuid-Limburg onlosmakelijk met Nederland verbonden. Politiek, economisch en via die wespentaille die op zijn smalste punt precies 4,8 kilometer breed is. Ingeklemd tussen het meest westelijke puntje van Duitsland en de Maas bij Illikhoven. Een flessenhals en tegelijk de halsslagader. Lang een lifeline voor Nederland voor het vervoer van kolen, cement, zand en kiezel vanuit het uiterste zuiden. De ontsluiting ook voor een agrarische regio die lang als onderontwikkeld gold. Tot de vondst van steenkool. De mijnen brachten de grote ommekeer. De bevolkingsgroei explodeerde, ook in Maastricht waar de industriële revolutie al vroeg in de negentiende eeuw gestalte kreeg door de keramische en de papierindustrie. De welvaart groeide, Zuid-Limburg groeide uit tot een industriële regio met ook nog eens aantrekkingskracht op toeristen. Nadat in 1974 de laatste kolenmijn dichtging, vond Zuid-Limburg zichzelf terug als een van de meest verstedelijkte gebieden van Nederland met ruim 600.000 inwoners op 655 vierkante kilometer. Met een torenhoge werkloosheid en een deels gefrustreerde en ongezonde bevolking.

Economische crises in het staartje van het tweede millennium duwden de regio verder terug, maar Zuid-Limburg heeft zichzelf opnieuw uitgevonden. De economie floreert. Door de focus op dienstverlening, nieuwe materialen, life sciences, duurzame energie en datascience. Sectoren, aangejaagd door kennisinstellingen als de Universiteit Maastricht die hoogopgeleide mensen aantrekken en zorgen voor vele duizenden banen. Door de multinationals en distributeurs die de provincie ontdekt hebben als ideale vestigingsplaats tussen de zeehavens en het Europese achterland. Met een goede multimodale infrastructuur, beschikbare arbeidskrachten en ruim plek voor grote warehouses.

Tegelijk heeft Zuid-Limburg zijn authentieke karakter behouden. Het gevarieerde landschap is er nog, de honderden monumenten, karakteristieke gebouwen, oude binnensteden, tradities, folklore, schuttersfeesten, processies. Ze combineren naadloos met de nieuwe economie, met nieuwe trekpleisters en natuurlijk met het aanbod aan de overkant van de grenzen. Verweven met een ontstaansgeschiedenis die zo'n 70 miljoen jaar teruggaat toen het gebied een tropische zee was. In dit boek krijgt de lezer, of liever de kijker, een blik op Zuid-Limburg uit een ongewoon perspectief: van boven. Wie kijkt vindt de oudste en de nieuwste sporen van de geschiedenis.

Zuid-Limburg: A Tad Un-Dutch

For most Dutch people Zuid-Limburg (South Limburg) is above all a beautiful holiday destination. Going south on the A2, a remarkable landscape manifests itself right after the wasp waist south of the town Echt. Un-Dutch, foreign even, with its hills and valleys, the variety in the scenery with farm fields, fruit trees, green meadows and nowadays also the vineyards.

With people who speak in a dialect that is incomprehensible for many. Or more specific, multiple dialects, with German influences clearly recognisable in Kerkrade and Vaals, with rudiments of the French language in Maastricht, and unmistakably the Flemish dialect along the Grensmaas (Border Maas). A small piece of The Netherlands with a little less than 200 kilometers of border, because of which orientation is more focused on Belgium and Germany. For the inhabitant of Zuid-Limburg, cities as Liège, Aachen, Cologne, and even Brussels are closer than Den Bosch or Rotterdam.

The question that gets frequently asked is if Zuid-Limburg should even be part of The Netherlands. Historically this is not even the case for that long. Only in 1866 Limburg, in its current form, including the cities of Maastricht, Sittard and Heerlen, was added as the eleventh province to The Netherlands.

But of course Zuid-Limburg is inseparably connected to The Netherlands. Politically, economically, and through that wasp waist which at its narrowest point is exactly 4.8 kilometers wide. Wedged in between the most western tip of Germany and the river Maas at Illikhoven. A bottleneck and coronary artery at the same time. For a long time a lifeline for The Netherlands for the transport of coal, cement, sand, and pebble stone from the outer south. Also the disclosure for an agricultural region which was known as underdeveloped for a long time. Until the discovery of coal. The mines brought the big reversal. The population growth exploded, even in Maastricht, where the industrial revolution had taken shape in the early nineteenth century because of ceramic and paper industry. The welfare grew, Zuid-Limburg grew out to be an industrial region, which was also attractive to tourists. After the last coal mine closed in 1974, Zuid-Limburg was one of the most urbanised areas of The Netherlands with over 600,000 inhabitants on 655 square kilometers. With sky high unemployment numbers and an unhealthy population.

Economic crises in the end of the second millennium pushed back the region, but Zuid-Limburg reinvented itself. The economy flourishes. Because of the focus on public services, new materials, life sciences, sustainable energy and data science. Sectors boosted by knowledge institutions as Maastricht University, which attract well educated people and provide thousands of jobs. Because of the multinationals and distributors who discovered the province as the ideal place of business between the sea harbours and the European hinterland. With a good multimodal infrastructure, available labour force, and spacious place for big warehouses.

WAt the same time Zuid-Limburg kept its authentic character. The varied landscape is still there, the hundreds of monuments, characteristic buildings, old inner cities, traditions, folklore, militia parties, processions. These seamlessly combine with the new economy, with new tourist destinations, and of course with the offerings across the borders. Intertwined with a history of origin which goes back about 70 million years, when the area was a tropical sea. In this book the reader, or rather the watcher, gets a look on Zuid-Limburg from an unusual point of view: from above. Who looks for it will find the oldest and youngest traces of history.

Mesch, het meest zuidelijke dorp van Nederland. ►
Mesch, the most southern village of The Netherlands.

Natuurgebied de Eijsder Beemden, 63 hectare groot en eigendom van het Limburgs Landschap. Met rechts het grindgat van Oost-Maarland.
Nature reserve the Eijsder Beemden, 63 hectares in size, and property of the Limburgs Landschap foundation. On the right the gravel pit of Oost-Maarland.

Fruitbloesem tussen Eijsden en Sint Geertruid.
Fruit tree blossoms between Eijsden and Sint Geertruid.

De Vaalserberg, uiterst links, het hoogste punt van Nederland.
The Vaalserberg, far left, the highest point of The Netherlands.

▲ Chateau Neercanne op de grens met België. Links het dorpje Canne.

Château Neercanne at the border with Belgium. Left, the village of Canne.

▼ De uitkijktoren op het Drielandpunt met rechts Zuid-Limburg. Op de achtergrond de 1200 meter lange spoorwegbrug van Moresnet over het Geuldal waar dagelijks nog 80 tot 90 goederentreinen overheen rijden tussen Aken en Antwerpen.

The watchtower at the Drielandpunt ("border triangle") with on the right Zuid-Limburg. On the background the 1200 meters long trail track bridge by Moresnet over the Geuldal, on which 80 to 90 freight trains run daily between Aachen and Antwerp.

▲ Het Vijlenerbos bij Cottessen.

The Vijlenerbos ("Vijlen Forest") at Cottessen.

▼ Café Het Hijgend Hert at the Vijlenerbos.

Café Het Hijgend Hert in the Vijlenerbos.

Het peloton van de Amstel Gold Race in Heijenrath.
De wedstrijd is de enige Nederlandse wielervedstrijd en wordt sinds 1966 jaarlijks in de Zuid-Limburgse heuvels verreden.

*The peloton of the Amstel Gold Race in Heijenrath.
The race is the only Dutch cycling classic, and is held in the Zuid-Limburg hills annually since 1966.*